

Forfatter: Lange, Julius Henrik

Titel: BREV TIL: Vedel, Valdemar FRA: Lange, Julius Henrik (1889-08-12)

Citation: Lange, Julius Henrik: "BREV TIL: Vedel, Valdemar FRA: Lange, Julius Henrik (1889-08-12)", i *Breve fra Julius Lange*, Nordiske Forlag, s. 249. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002320804-000-shoot-L0023208040000219.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Breve fra Julius Lange

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Lange, Julius Henrik, *Breve fra Julius Lange*,

TIL SAMME.

Kbhvbn., 12. Aug. 1889.

Kære Hr. Vedel!

Tak for »Ny Jord«, som jeg tillader mig at beholde. Brandes's Artikel forekom mig betydeligere og bedre, end jeg in casu havde ventet. Den er vel ikke fuld retfærdig imod Heibergs tekniske Ledelse af vor Litteratur fra hans Samtid; men den er i Tonen næppe uartigere, end jeg selv ved Lejlighed har været mod Heibergs Kunstanskuelser, saa at jeg forsaavidt ikke har noget at lade den høre.

Hovedindholdet af Deres Brev er jeg ganske forfærdelig uenig med. Hvad den »moderne Simplifikationsfeber« — er der egentlig et saadant patologisk Fænomen i vore Tider? — angaar, maa jeg dog minde om, at der overhovedet ikke er Videnskab uden paa Betingelse af konsekvent og gennemført Abstraktion. Naar man ikke ubarmhjertig abstraherer Størrelsesbegrebet fra Begreberne om Vægt og fysiske Kræfter og materielle Forhold, er der hverken Mathematik eller Fysik eller Kemi. Det er en Grundbetingelse for, at disse Videnskabers Arbejde kan komme i Gang, at deres Begreb holdes fuldkomment rent. At man dermed kommer ind i Vanskeligheder, at man let kan tage Livet af Livet og gøre »Verdensbilledet fattigt«, det nægtes ikke — men hvem siger, at Videnskaben er let? Ved at afvise Kravet til konsekvent gennemført Analyse forekommer det mig, at man kommer til at operere med et ukritisk Sammensurium af Princip-Brokker, som kun slaar til for »Illustreret Tidende« eller anden litterær Konversation (De ved nok, at jeg ikke mener dette personlig mod Dem; men det hænder saa tidt, at en Mand er bedre end hans Meninger).

Desuden har Sagen sin overmaade vigtige praktiske og kritiske Side. Skulle vi f. Ex. indrømme, at visse Statuer i mindste Maade have Krav paa al anses for gode s. 250Kunstværker, fordi der er en Kapital af hæderlig Nationalfølelse og Pietet mod store Mennesker indestaaende i dem? Skulle vi sige, at Katakombernes Kunst er god Kunst, fordi den paa hundrede Maader frembyder en overordentlig Interesse? Nej det er netop i historisk Henseende meget vigtigt at fastholde, at den egentlig slet ikke er Kunst, at det slet ikke er fra den Side, den skal ses.

Angaaende det, som er godt gjort — litterært eller kunstnerisk — har jeg andensteds udtalt min Mening. Lad mig blot minde om, at der aldeles ikke er noget, som saadan i Almindelighed er »godt gjort«! Er noget godt gjort, saa er det altid i en bestemt Retning, en bestemt Aand, ρ : Udtryk for en særlig Art Værdifølelse. Det daarlige Publikum anser undertiden det filede, slikkede, pilne for at være eo ipso godt gjort; det bedre Publikum anser det snarere for at være eo ipso slet gjort ρ : udtryksløst, tomt, pedantisk. Jeg kender ikke det Digt af Hugo, som De nævner; men efter hvad jeg ellers kender af ham, antager jeg dog, at det er godt gjort i en udpræget, energisk Aand.

Venlige Hilsener.

Deres
Jul. Lange.